

Apstiprinu  
Liepājas Valsts tehnikums  
direktors \_\_\_\_\_  
( A.Ruperts)  
2023.gada 2.janvāris

**DDI – 95 – 2023**

**Darba drošības instrukcija  
par Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu**

(Saskaņā ar MK noteikumiem Nr.372 “Darba aizsardzības prasības, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus” no 20.08.2002.)

**1. Vispārīgās prasības**

- 1.1. Individuālās aizsardzības līdzekļi, turpmāk tekstā IAL, tiek nodarbinātajiem izsniegti pēc darba vietas / darba veida pārbaudes un tajā esošo darba vides faktoru noteikšanas izvērtējuma rezultātiem, kuri veikti saskaņā ar MK noteikumu Nr.660 no 02.10.2002. 1.pielikumu (ar MK not.Nr.165 grozījumiem no 07.04.2015.) apzinot darba vides riskus, kuru novēršanai lietojami IAL ( 2.pielikums MK noteikumiem Nr.372 no 20.08.2002.);
- 1.2. IAL ir darba devēja manta (inventārs), par kuru nodarbinātais ir atbildīgs saskaņā ar LVT Iekšējiem kārtības noteikumiem (50.punkts - Izglītojamie ir atbildīgi par savas mācību vietas, LVT inventāra un telpu saglabāšanu, tīrību un kārtību. Ja kāds inventāra priekšmets ir nozudis vai sabojāts, izglītojamais nekavējoties par to informē grupas audzinātāju vai atbilstošā mācību priekšmeta pedagogu vai citu pedagogu. Ja LVT inventārs ir sabojāts vai zudis izglītojamā rīcības rezultātā, izglītojamais personīgi vai ar vecāku palīdzību novērš radītās kaitējuma sekas, vai atlīdzina zaudējuma vērtību);
- 1.3. IAL ir atbilstoši ES izstrādātiem un pieņemtiem standartiem un paredzēti konkrētu darba risku samazināšanai, novēršanai (skatīt Pielikumu Nr.1);
- 1.4. IAL atbilst darbu specifikācijai, uz tiem ir iestrādāts atbilstošs marķējums (skatīt Pielikumu Nr.2).

**2. Lietošanas prasības**

- 2.1. IAL lieto tikai ražotāja instrukcijās paredzētiem mērķiem un noteiktām lietošanas un drošības prasībām;
- 2.2. IAL uzglabā tā, lai nepieļautu to mehāniskus vai bioloģiskus bojājumus, kā arī ķīmiski aktīvu vai citādi bīstamu, vai kaitīgu vielu, gaismas, temperatūras vai mitruma kaitīgu iedarbību;
- 2.3. Katrs IAL ir paredzēts vienam nodarbinātajam;
- 2.4. Ja vienu un to pašu IAL pārmaiņus lieto vairāki nodarbinātie, LVT veic atbilstošus pasākumus, lai tiktu ievērotas higiēnas prasības un netiktu nelabvēlīgi ietekmēta lietotāju veselība;
- 2.5. Lietojot IAL ievērot ražotāja noteiktos lietošanas un kopšanas nosacījumus (apavu kopšanai, tekstilizstrādājumu kopšanai). Skatīt šīs instrukcijas Pielikumu Nr.3 ar vispārpieņemto apzīmējumu sakaidrojumu.

### **3. Atbildība**

- 3.1. Nodarbinātajiem izsniegtie IAL ir obligāti jālieto praktisko nodarbību laikā;
- 3.2. Ja nodarbinātais uz praktiskajām nodarbībām ierodas bez izsniegtā IAL, darba vadītājam ir tiesības nepieļaut šāda nodarbinātā klātbūtni nodarbības laikā;
- 3.3. Darba vadītājs ir atbildīgs par nodarbinātā pielaidi veicamajam darbam, izsniegto IAL izmantošanu darba procesā.

Sagatavoja  
A.Jansone

### **Pielikums Nr.1** **Individuālie aizsardzības līdzekļi**

Saskaņā ar 1.pielikumu MK noteikumiem Nr.372 no 20.08.2002.

*(Pielikums grozīts ar MK 28.02.2006. noteikumiem Nr.165; 28.07.2009. noteikumiem Nr.820)*

1. Galvas aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 1.1. aizsargķiveres galvaskausa aizsardzībai;
  - 1.2. galvas virsmas aizsardzības līdzekļi (cepures, kapuces, tīkliņi matiem ar acu aizsargu vai bez tā);
  - 1.3. galvas aizsargsegas (cepures, kapuces, ūdensnecaurlaidīgas aizsargcepures no auduma, gumijota auduma).
2. Dzirdes aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 2.1. ausu ieliktni;
  - 2.2. austiņas;
  - 2.3. akustiskās ķiveres;
  - 2.4. austiņas, kas tiek piestiprinātas pie rūpnieciskajām aizsargķiverēm vai ir ķiveres daļa;
  - 2.5. ausu aizsargi ar zemfrekvences uztvērēju;
  - 2.6. ausu aizsargi ar sakaru ierīcēm.
3. Sejas un acu aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 3.1. brilles;
  - 3.2. aizsargbrilles;
  - 3.3. rentgena, lāzera, ultravioletā un infrasarkanā starojuma un redzamās gaismas aizsargbrilles (saulesbrilles);
  - 3.4. sejas aizsegi;
  - 3.5. sejas aizsegi metināšanai (rokas maskas, ap galvu stīpināmas maskas vai maskas, kas piestiprināmas pie ķiverēm).
4. Elpošanas un parenterālo ceļu aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 4.1. putekļu, gāzu, radioaktīvo putekļu filtri kopā ar masku;
  - 4.2. izolācijas ierīces ar gaisa piegādi;
  - 4.3. respiratora tipa ierīces, arī noņemamas metināšanas maskas;
  - 4.4. nīršanas ierīces;
  - 4.5. ūdenslīdzēju tērpi.

5. Roku aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 5.1. cimdi:
    - 5.1.1. dūraiņi;
    - 5.1.2. bezpirkstu cimdi;
    - 5.1.3. dielektriskie cimdi;
    - 5.1.4. aizsargcimdi pret mehānisku iedarbību (aizsardzībai pret durtām, grieztām brūcēm, vibrāciju), ķīmisku iedarbību, jonizējošu starojumu un radioaktīvo piesārņojumu, karstumu un cita veida iedarbību;
  - 5.2. pirkstu aizsargi (uzpirksteņi);
  - 5.3. uzroči;
  - 5.4. plaukstu locītavu aizsargi smagiem darbiem.
6. Kāju un pēdu aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 6.1. apavi:
    - 6.1.1. zemi apavi, zābaki līdz potītēm, stulmzābaki, aizsargzābaki;
    - 6.1.2. ātri atsienami vai atāķējami apavi;
    - 6.1.3. apavi ar papildu aizsardzību pirkstgaliem;
    - 6.1.4. apavi un virsapavi ar karstumizturīgu zoli;
    - 6.1.5. karstumizturīgas kurpes, zābaki un virszābaki;
    - 6.1.6. termiskas kurpes, zābaki un virszābaki;
    - 6.1.7. vibrāciju slāpējošas kurpes, zābaki un virszābaki;
    - 6.1.8. antistatiskas kurpes, zābaki un virszābaki;
    - 6.1.9. elektroizolācijas kurpes, zābaki un virszābaki;
    - 6.1.10. aizsargapavi pret ķīmisku iedarbību;
    - 6.1.11. aizsargzābaki darbam ar motorzāģi;
    - 6.1.12. koka apavi;
    - 6.1.13. dielektriskie apavi;
  - 6.2. ceļu aizsargi;
  - 6.3. kāju aizsargi darbam ar motorzāģi;
  - 6.4. izņemami pēdas pacēluma aizsargi;
  - 6.5. getras;
  - 6.6. noņemamas pazoles (karstumizturīgas, dūrienizturīgas, sviedru izturīgas);
  - 6.7. noņemamas rādzes staigāšanai pa ledu, sniegu, slidenām grīdām.
7. Ādas aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 7.1. aizsargkrēmi;
  - 7.2. aizsargziedes.
8. Vēdera un citu ķermeņa daļu aizsardzībai lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:
  - 8.1. aizsargvestes, žaketes, priekšauti aizsardzībai pret kustīgām mašīnu daļām (griežot, urbjot, frēzējot, kausējot metālus);
  - 8.2. aizsargvestes, žaketes, uzsvārci (virsvalki, apmetņi), priekšauti aizsardzībai pret ķīmiskām vielām un maisījumiem;
  - 8.3. siltas vestes;
  - 8.4. glābšanas vestes;
  - 8.5. priekšauti aizsardzībai pret rentgena starojumu;
  - 8.6. aizsargpriekšauti darbam ar rokas nažiem;
  - 8.7. jostas.
9. Aizsardzībai pret kritieniem lietojami šādi aizsardzības līdzekļi:

- 9.1. līdzekļi, kas novērš kritienu;
  - 9.2. ierīces ķermeņa noturēšanai (drošības siksnas);
  - 9.3. aprīkojums kritiena enerģijas amortizēšanai (pilns komplekts ar nepieciešamajiem piederumiem).
10. Pret kaitīgu darba vides faktoru iedarbību lietojami šādi aizsargapģērbi (divdaļīgi vai kombinezoni):
- 10.1. apģērbs aizsardzībai pret mehāniskām traumām (urbjot, griežot, frēzējot);
  - 10.2. aizsargapģērbs darbam ar motorzāģi;
  - 10.3. apģērbs aizsardzībai pret ķīmiskām vielām un maisījumiem;
  - 10.4. apģērbs aizsardzībai pret kausētiem metāliem un infrasarkano starojumu;
  - 10.5. apģērbs aizsardzībai pret elektromagnētisko starojumu;
  - 10.6. karstumizturīgs aizsargapģērbs;
  - 10.7. termisks aizsargapģērbs;
  - 10.8. apģērbs aizsardzībai pret radioaktīvām vielām;
  - 10.9. apģērbs aizsardzībai pret putekļiem;
  - 10.10. gāzu necaurlaidīgs aizsargapģērbs;
  - 10.11. fluorescējošs vai atstarojošs aizsargapģērbs un piederumi;
  - 10.12. aizsargapmetnis.

### **Pielikums Nr.2**

#### **Apzīmējumu un standartu skaidrojums**

(Skatīt nākošajā lpp. )

### **Pielikums Nr.3**

#### **Lietošanas un kopšanas apzīmējumu skaidrojums**

(skatīt pēc Pielikuma Nr.2)